

KONTAKTMØTE
OM
NORDISK ENERGIFORVALTNING
PÅ
LYSEBU 17. OG 18. JANUAR 1990

NORGES
VASSDRAGS- OG ENERGIVERK
BIBLIOTEK

KONTAKTMØTE
OM
NORDISK ENERGIFORVALTNING
PÅ
LYSEBU 17. OG 18. JANUAR 1990

KONTAKTMØTE

med deltakelse fra de nordiske energiforvaltningsinstitusjoner

I BAKGRUNN FOR MØTET

II DELTAKERE

III ORGANISERING OG BEMANNING AV DE NORDISKE ENERGIFORVALTNINGSINSTITUSJONER

3.1 Danmark

3.2 Finland

3.3 Island

3.4 Norge

3.5 Sverige

IV AKTUELLE ARBEIDSOPPGAVER FOR DE RESPEKTIVE INSTITUSJONER

4.1 Danmark

4.2 Finland

4.3 Island

4.4 Norge

4.5 Sverige

V ORIENTERING OM NORDISK MINISTERRÅDS ENERGIGRUPPE

VI MULIGE SAMARBEIDSPROSJEKTER

VII VIDERE KONTAKT

I BAKGRUNN FOR MØTET

Det har lenge vært følt et behov for å etablere et samarbeid mellom de nordiske land om energiforvaltning i likhet med det samarbeidet som skjer gjennom Nordel for kraftprodusenter i Norden.

Energidirektoratet i NVE tok initiativ til å samle alle lederne i de nordiske energiforvaltningsinstitusjonene til et møte på Lysebu 17. og 18. januar.

II DELTAKERE

Representerte institusjoner var:

Energistyrelsen, Danmark

Direktør Erik Lindegaard

Vicedirektør Jacob F. Holmblad

Energiavdelingen, Handels- och industriministeriet,
Finland

Overdirektør Taisto Turunen

Overinspektør Sakari Immonen

Statens Energistyrelse, Island

Generaldirektør Jacob Bjørnsson

Statens Energiverk, Sverige

Generaldirektør Hans Rode

Avdelingschef Östen Johansson

NVE, Norge

Generaldirektør Erling Diesen

Energidirektør Asbjørn Vinjar

Sjefingeniør Fridtjov Andreas Løvmo, Elsikkerhetsavdelingen,

Direktør Eivind Kindingstad, Energiavdelingen

Direktør Svein Storstein Pedersen, Systemavdelingen

(1. dag)

Sjefingeniør Kjell Thorsen, Systemavdelingen (2. dag)
Direktør Karsten Johan Warloe, Konsesjonsavdelingen
Direktør Birger Brandsæter, Beredskapsavdelingen
Infomedarbeider Karen Lise Bruhn

III ORGANISERING OG BEMANNING AV DE NORDISKE ENERGIFORVALTNINGSINSTITUSJONER

3.1 Danmark:

Energistyrelsen i Danmark har en flat organisasjonsstruktur bestående av 13 kontorer og ledet av en direktør og en visedirektør, se vedlegg 1.

Energistyrelsen er underlagt Energiministeriet. Fra 1989 har Energistyrelsen hatt ca. 225 ansatte.

3.2 Finland:

Energiavdelingen er en av avdelingene i Handels- och industriministeriet, se vedlegg 2. En overdirektør leder avdelingen. Energiavdelingen består av fem byråer og en administrativ enhet. Det har totalt 55 ansatte.

3.3 Island:

Statens Energistyrelse består av fire avdelinger med en generaldirektør som leder etaten, se vedlegg 3. Styrelsen er underlagt Industridepartementet og har ca. 100 medarbeidere.

3.4 Norge:

NVE består av Vassdragsdirektoratet og Energidirektoratet. En generaldirektør leder etaten. Hvert direktorat er inndelt i fem fagavdelinger.

NVEs nåværende organisasjon er vist i vedlegg 4. I 1990 vil NVE bli omorganisert.

Det er i dag ca. 350 ansatt i NVE hvorav 130 i Energidirektoratet.

NVE er underlagt Olje- og energidepartementet.

3.5 Sverige:

Statens Energiverk er inndelt i fire avdelinger med en generaldirektør som leder. Energiverket er ett frittstående organ og kan utenom de av regjeringen bestilte utredninger selv avgjøre hvilke typer underlag som er viktige for Riksdagen når det skal foretas energipolitiske beslutninger. Tidligere var Statens Energiverk knyttet til Miljø- og energidepartementet, men hører nå under Industridepartementet, se vedlegg 6.

Det er ca. 260 ansatte i Statens Energiverk.

IV AKTUELLE ARBEIDSOPPGAVER FOR DE RESPEKTIVE INSTITUSJONER

4.1 Danmark:

4.1.1 Miljø

Et av hovedtemaene i dansk energipolitikk fremover er å se på forskjellige typer energianvendelse og miljøbelastningen for samfunnet. Det satses på å redusere CO₂-utslippet i løpet av 40 år. Det arbeides med en handlingsplan som vil resultere i en proposisjon for det danske folketings.

4.1.2 Omlegging av eforsyningen

Det er nedlagt et stort arbeid i å konverte oljebaserte kraftverk til kullkraftverk. Dette resulterer i mindre avhengighet av importert olje.

4.1.3 Eforsyningen og kundeforhold

Dansk eforsyning består av mindre kommunale selskaper og andelsselskaper. Noen selskaper er langt fremme når det gjelder kundeservice, andre ikke.

4.1.4 Energiforskning

Energistyrelsen ivaretar forsknings- og utviklingsoppgaver med utstrakt kontakt med Risø og Grønlands Råstofforvaltning.

4.2 Finland:

4.2.1 Gassleveranser fra Sovjet

Naturgass dekker 5% av Finlands totale energiforbruk. En gassledning fra Sovjet forsyner distrikter i Tampere, Helsinki og den syd-østlige del av Finland. Under de to siste vintrene har det forekommet små problemer i gassleveransene.

Finland ønsker å sikre gasstilførsel gjennom rørledning vestfra og planlegger et underjordisk gasslager i berggrunnen.

4.2.2 Høye elpriser

Energiforbruket pr. innbygger er av de høyeste i verden.

Energiprisene er høyere i Finland enn i andre nordiske land.

4.2.3 Miljø

Finland har introdusert miljøavgifter på fossile brensler.

4.2.4 Forskning

Energiavdelingen finansierer og styrer forskningsprosjekter og utvikling på energiområdet med ca 100 mill. finske mark pr år.

4.3 Island

4.3.1 Lovforslag

Et lovforslag er under forberedelse som gjelder omorganisering av kraftforsyning og geotermiske verk.

4.3.2 Leting etter olje og gass

Island har deltatt i et leteprosjekt sammen med Norge etter olje og gass i området rundt Jan Mayen.

4.3.3 Rasjonell energibruk

Det har blitt foretatt en undersøkelse av energibruk i fiskeindustrien. De totale energiutgifter til olje (diesel) kan spares inn med 15%.

4.3.4 Miljø

Det vil bli opprettet et eget Miljøverndepartement. Det er ikke lagt avgifter på fossile brensler.

4.3.5 Salg av energi til kraftintensiv industri

Kraftprodusenter har vært opptatt av å selge mer energi til kraftintensiv industri. Det forhandles med vest-europeiske selskaper om etablering av slik industri på Island.

4.4.**Norge****4.4.1 Omorganisering av eforsyningen**

Eforsyningen i Norge består av et stort antall enheter,- ca. 460 totalt, hvorav ca. 230 distribusjonsverk. Det har vært et ønske om å redusere antall distribusjonsverk til 20-30.

4.4.2 Miljø

Everkene søker nå å integrere miljøhensyn i energiplanleggingen.

4.4.3 Ny energilov

En energilov ventes fremlagt for behandling i det norske stortinget i løpet av våren 1990. Den nye loven er en samling av nye og eldre lover.

4.4.4 Markedsbasert kraftomsetning

Det arbeides med å skille ut produksjons-siden av kraft i Norge. Kraftomsetningen skal bli mere markedsbasert.

4.5 Sverige

4.5.1 Elpriser og kostnader

Det er store forskjeller i kostnader for fremføring av kraft.

4.5.2 Eforsyningen

I Sverige eksisterer samme problem som i Norge med hensyn til et stort antall enheter i eforsyningen. Det er behov for at svensk eforsyning også blir mere markedsrettet.

4.5.3 Miljø

Det er lagt miljøavgifter på kull og olje. Miljø og effektiv energianvendelse vil prege de energipolitiske spørsmål fremover.

4.5.4 Kontrollordning elmateriell

Innføring av ny kontrollordning for elmateriell er besluttet av Riksdagen og har trådt i kraft fra den 1. januar 1990.

4.5.5 Forskning

Statens Energiverk koordinerer energiforskningsprogrammet i Sverige. Ca. SEK 150 mill er satt av til forskningsprosjekter på tilførselssiden i 1990. Forskning pågår for å minske utslipp av klimapåvirkelige gasser.

V ORIENTERING OM NORDISK MINISTERRÅDS ENERGIGRUPPE

Overinspektør Sakari Immonen, Energiavdelingen, Handels- och industriministeriet i Finland ga en orientering om arbeidet i Nordisk Ministerråds energigruppe.

Embedsmannskomiteen for energipolitikk ble dannet på begynnelsen av 80-tallet og har 3-4 uformelle møter i året. Medlemmene kommer fra de forskjellige nordiske lands energiforsyning. Overdirektør Taisto Turunen, Energiavdelingen er medlem av denne komiteen. Under kommisjonen er det opprettet 7 undergrupper:

- 1) Energi - miljø
- 2) Energiøkonomisering
- 3) Energimarked
- 4) Oljemarked
- 5) Energiforskning
- 6) Nordisk kontaktgruppe for olje og gass i nord
- 7) Nordisk infogruppe om gass.

Energi- og miljøgruppen arbeider med å følge opp Brundtland-kommisjonens anbefalinger. Gruppen for energiforskning koordinerer et budsjett på DKK 20 mill.

VI MULIGE SAMARBEIDSOPPROSJEKTER

6.1. Matrise

For bedre å finne hvilke samarbeidsprosjekter som kunne være aktuelle for de nordiske lands energiinstitusjoner, ble det utarbeidet en matrise som lister opp felles og ulike arbeidsområder. Matrisen finnes i vedlegg 7.

6.1. Samarbeidsoppsatser

Følgende temaliste vil kunne danne utgangspunkt for et fremtidig samarbeid:

1. Normering av elapparater
Service overfor kunder
Effektiv energibruk, teknologisk utvikling
2. Miljøavgifter m.v.
3. Konsultasjon om energilovgivning
4. Elsikkerhet

5. Koordinering av P&D-programmer
6. Beredskapsspørsmål
7. Monopoltilsyn, regulering
Organisering av kraftmarkedet
- " - " eforsyningen
8. Drift av statlige bolag.

VII VIDERE KONTAKT

Det tas sikte på å holde ett møte hvert år. Møtene skal ha uformell karakter og være et forum hvor ledere av de nordiske energiforvaltningsinstitusjoner kan møtes og drøfte problemer av felles interesse. Vertslandet ett år påtar seg å koordinere all virksomhet frem til møtet neste år.

Hvert møte innledes med orientering fra hvert enkelt land om energipolitiske spørsmål som de respektive energiinstitusjoner står overfor.

Et hovedtema velges som diskusjonsgrunnlag for hvert møte. Et kriterium for utvelgelse av tema er at det skal ha interesse for alle eller flest mulig av deltakerne. I forbindelse med valg av tema utarbeides det et arbeidsdokument på 10-12 sider.

Skisse av hvordan kontaktmøtene mellom energiforvaltningsinstitusjonene kan legges opp, er gitt i notat, se vedlegg 7.

"Energieffektivisering" blir hovedtema for neste møte. Avdelingsdirektør Eivind Kindingstad, Energiavdelingen, NVE vil påta seg ansvaret for å utarbeide et slikt notat i samråd med energiforvaltningsinstitusjonene i de andre nordiske land.

I tidsrommet mellom møtene utveksler de nordiske land informasjonsmateriell som for eksempel publikasjoner, brosjyrer, notater osv. Det lages en adresseliste med

navn og adresse til lederne av de nordiske energiforvaltningsinstitusjoner. Hvert land gis mulighet til å kopiere hverandres kurver, statistikker og diagrammer, men med referanse til utgiver. Notater stemplet "Ikke offentlig", dvs. dokumenter som publikum ikke har krav på å få se i henhold til lov om offentlighet i forvaltningen, vil også kunne utveksles, men kan ikke refereres til. Ellers oppfordres det til aktivt bruk av telefon og telefax.

Emner av spesiell interesse for utveksling av informasjon:

- priskontroll,- regulering
- organisering av kraftmarkedet
- elforsyningens organisasjon
- drift av statlige bolag
- koordinering av P&D-programmer
- miljøavgifter m.v.

Lovverket på energiområdet er grunnlaget for de nordiske energiforvaltingers virksomhet og distribueres til møtedeltakerne.

Videre arbeid med utnytting av det nordiske produksjonsystemet og planlegging av det nordiske gassnettet henvises til Nordel.

Neste kontaktmøte vil bli holdt av Statens Energiverk i Sverige og året deretter av Energistyrelsen i Danmark.

Energistyrelsens struktur . . .

Direktion: Direktør Erik Lindegaard · Vicedirektør Jacob E. Holmblad · Ledelsessekretariat

1. KONTOR Budget og personale

Kontorchef Ulf Tvenstrup

Opgaver vedrørende budget- og økonomiplanlægning, personaleadministration og -udvikling, herunder bl.a. efteruddannelse. Endvidere opgaver vedrørende organisationsudvikling, samt servicefunktioner som betjentstue, journal o.lign.

2. KONTOR Forskning og udvikling

Kontorchef Steen Rolf Jacobsen

Opgaver vedrørende energiforskningsprogrammet, planlægning og administration af nye energiteknologier. Kontoret varetager sekretariatsbetjening af og støtteordning for udvikling af Kulbrinteudvalget og det Rådgivende Energiforskningsudvalg, samt en række administrative og internationale aktiviteter i forbindelse med disse opgaver.

3. KONTOR Eksport- og erhvervsfremme

Kontorchef Thomas Kronborg

Opgaver vedrørende erhvervs- og eksportfremme på energiområdet, dansk arbejde, koordination af styrelsens internationale arbejde, ekstern information og dokumentation, samt administration af uddannelsesaftalerne i forbindelse med koncessionstildelinger på undergrundsområdet.

4. KONTOR Energiskønimi og planlægning

Kontorchef Peter Helmer Steen

Opgaver vedrørende generelle energiskønimiiske spørgsmål, herunder økonomiske redegørelser og -beregningsforudsætninger, investeringsredegørelser og perspektivanalyser. Endvidere økonomiske og administrative opgaver i forbindelse med efterforskning og indvinding af olie og gas m.v.

5. KONTOR Efterforskning af olie og naturgas

Kontorchef Bjarne Skovbro

Opgaver vedrørende forundersøgelser, koncessionsrunder, herunder udarbejdelse af forslag til udbuds- og tildelingsstrategi, deltagelse i koncessionsforhandlinger, opfølgning af tildelte koncessioner og boretilsyn, herunder godkendelse af boreprogrammer og daglig opfølging af boreaktiviteter.

6. KONTOR Indvinding af olie og naturgas

Kontorchef Poul Hjorth Hansen

Opgaver vedrørende ressourcemæssige, reservoortekniske og geologiske vurderinger i forbindelse med behandlingen af kommercialitetserklæringer og feltudbygningsplaner, herunder tilsyn med indvindingen fra de producerende felter. Endvidere opgørelser over felternes reserver, produktion og produktionsprognoser.

7. KONTOR Sikkerhed ved olie- og naturgasproduktion

Kontorchef Søren Enevoldsen

Opgaver vedrørende arbejdsmiljø og sikkerhed på havanlæg efter lov om visse havanlæg. Kontoret har ansvaret for arbejdsmiljømæssigt tilsyn med faste og flytbare havanlæg, godkendelse af bemands- og organisationsplaner, godkendelse og tilsyn af marine konstruktioner, herunder drift og vedligeholdelse af bærende konstruktioner, udstyr og installationer, samt af nye procesanlæg og driften af anlæggene.

8. KONTOR Koncessionstilsyn

Kontorchef Kai Worsaae

Juridiske og administrative opgaver primært på undergrundsområdet. Opgaverne omfatter bl.a. regel- og vejledningsarbejde, administration af rettighedshavernes garantistillelser, sager efter betalingsbekendtgørelsen for brug af oliersystemet, behandling af royalty- og afgiftsregnskaber samt sekretariat for koordineringsudvalget, aktionskomiteen og havarikommissionen.

Energiforbrug og miljø
Kontorchef Helge Ørsted Pedersen

Opgaver vedrørende koordinering og sammenfatning af Energistyrelsens aktiviteter på miljø- og besparelsesområdet. Desuden opgaver vedrørende energidata, statistik, analyser og progrøsor for energiforbrug og -forsyning, samt forsyningsskataloget og opgaver vedrørende transport og proces.

10. KONTOR Elforsyning og -forbrug

Kontorchef Kurt P. Jensen

Opgaver vedrørende elplanlægning, herunder analyser af sammenhængen mellem forbrugs- og forsyningssiden og samspillet mellem planlægning og drift. Derudover er opgaverne elforsyning, elforbrug, elprøgnosør, decentrale kraftvarmeværker samt indpasning af vindmølleudbygningen i elsystemet. Endelig varetages Energistyrelsens informatik, systemledelse, drift m.m.

11. KONTOR Varmeforsyning

Kontorchef Niels Moe

Opgaver vedrørende planudarbejdelse og -godkendelse i henhold til lovgivning på varmeforskningsområdet. Opgaverne omfatter varmeforplanlægning, forhandlinger med kommuner, amter m.v., planrevision og planopfølgning, vejledninger, udarbejdelse af forslag til virkemidler, organisering af energiprojekter, rådgivning om energiprojekter, juridisk/administrative opgaver, bekendtgørelser og cirkulærer, samt klagesagsbehandling.

12. KONTOR Vedvarende energi

Kontorchef Flemming Secher

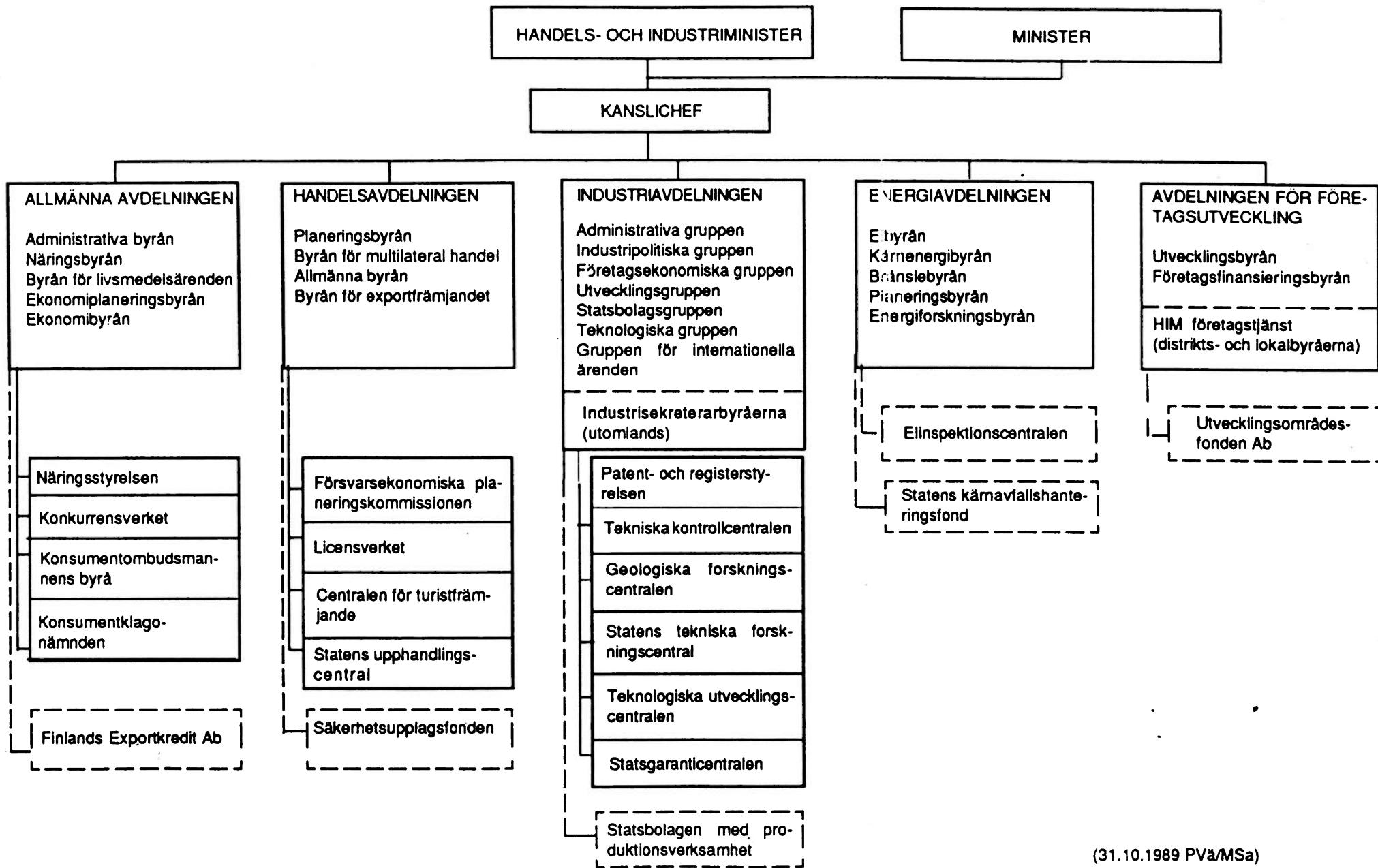
Opgaver vedrørende administration af tilskudsordninger for vedvarende energikilder og energiøkonomiske enkeltpjekter, herunder iværksættelse og koordination af udviklingsprogrammer samt genremførelsen af handlingsplanen for biogasfællesanlæg. Kontoret fører endvidere tilsyn med prøvestationer o.lign. Kontoret varetager endelig beredskabsopgaver, der omfatter administration af lagerbestemmelser, forsynings- og forbrugsberedskabet, overvågning af olie- og kulmarkedet, samt det civile beredskab.

13. KONTOR Energiforbrug i bygninger

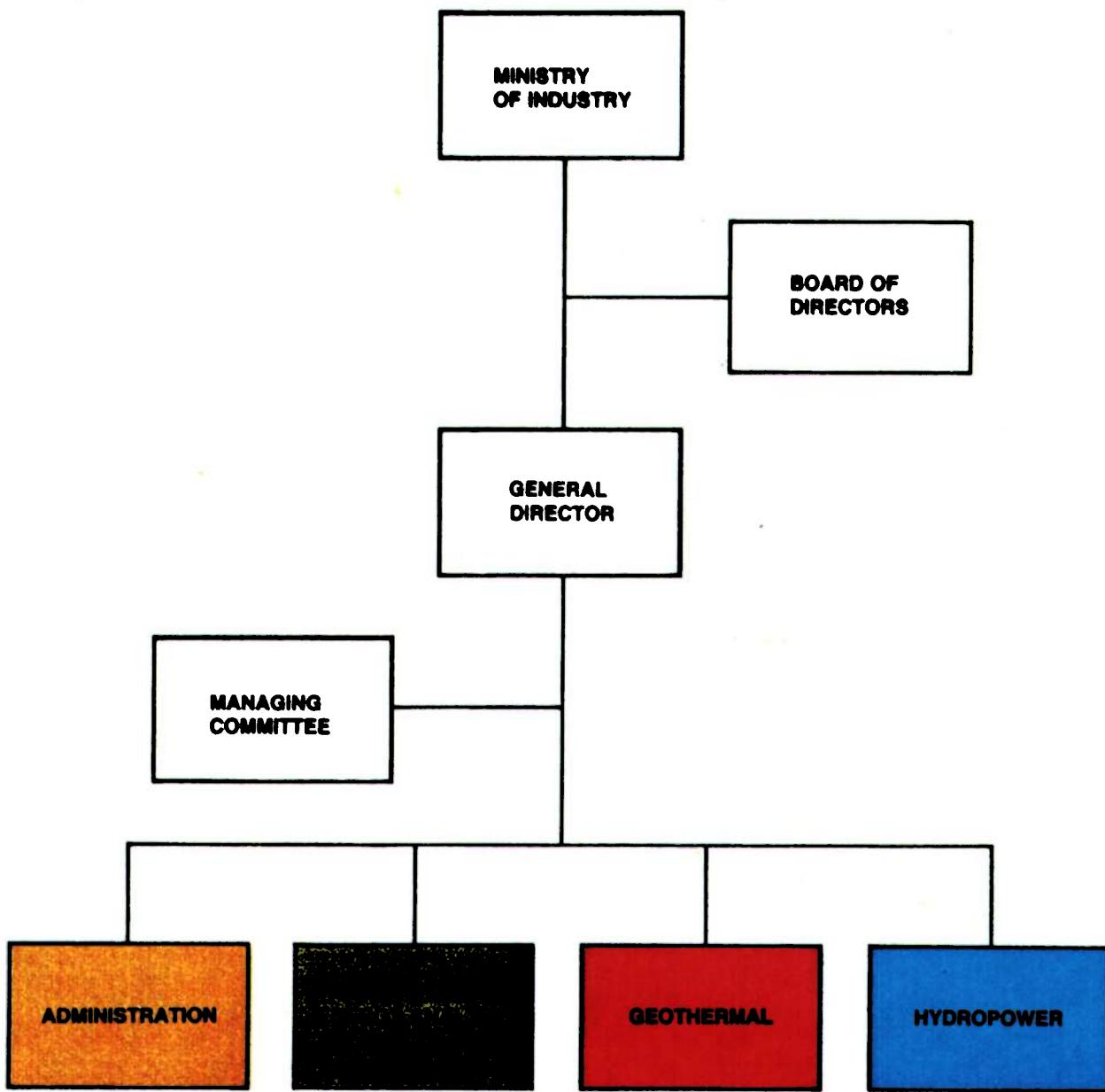
Kontorchef Bent Petersen

Opgaver vedrørende energiforbrug i bygninger, herunder energibesparelser i private og offentlige bygninger og bevillinger hertil. Derudover opgaver i forbindelse med energikonsulentordningen og kontrolordninger for gas- og oliefyrede anlæg samt fjernvarmeanlæg i større bygninger. Kontoret varetager endelig informationsopgaver om energibesparelser i bygninger samt opgaver vedrørende formidling og indarbejdelse af forsknings- og udviklingsresultater på området.

HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIET

STATENS ENERGISTYRELSE, ISLAND

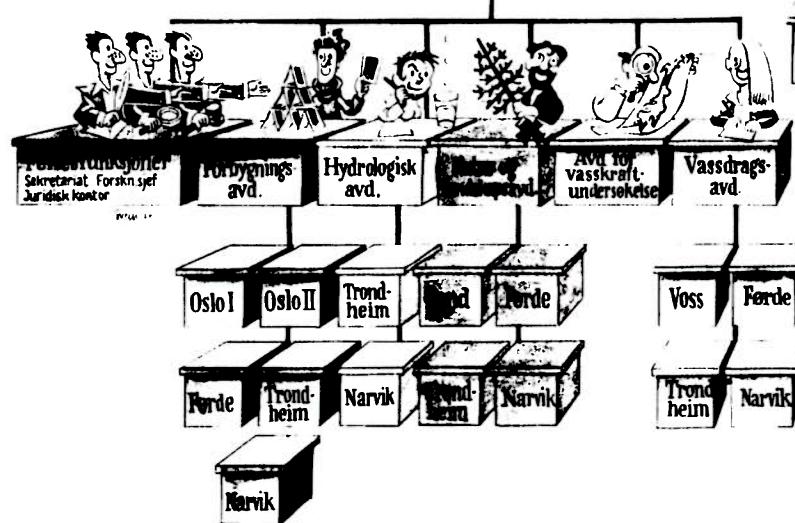
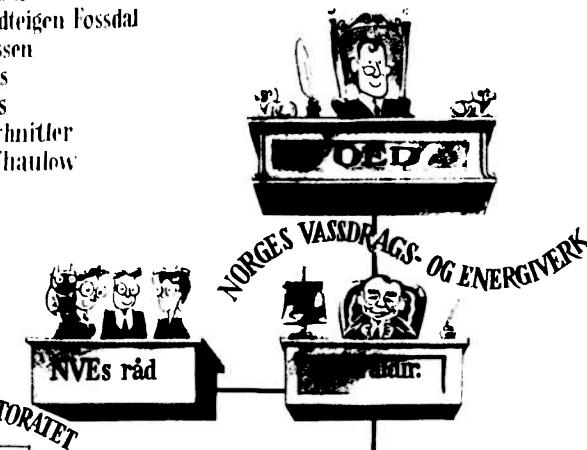

NVE
NORGES VASSDRAGS-
OG ENERGIVERK

NVEs råd
Sissel Eidissen
Marit Lundteigen Fossdal
Erling Fosset
Arne Njos
Arne Næss
Gunvor Schnitter
Haakon Thaulow

Vassdragsdirektoratet
Forbygningssavdelingen
Hydrologisk avdeling
Natur- og landskapsavdelingen
Avdeling for vasskraftundersøkelser
Vassdragsavdelingen

Bård Andersen
Arne Tollan
Knut Ove Hillestad
Erik Kielland
Åge Hjelm-Hansen

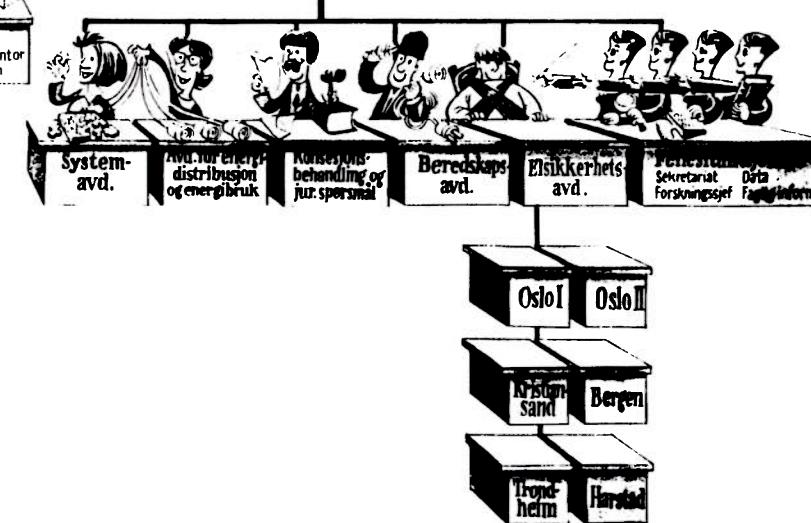
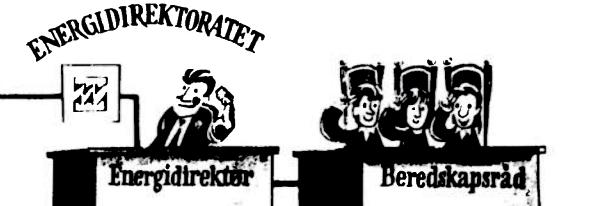
Generaldirektør
Vassdragsdirektør
Energidirektør
Leder av administrasjonsavdelingen
Informasjonssjef

Erling Diesen
Pål Mellquist
Asbjørn Vinjar
Erik Nybø
Wenja Paaske

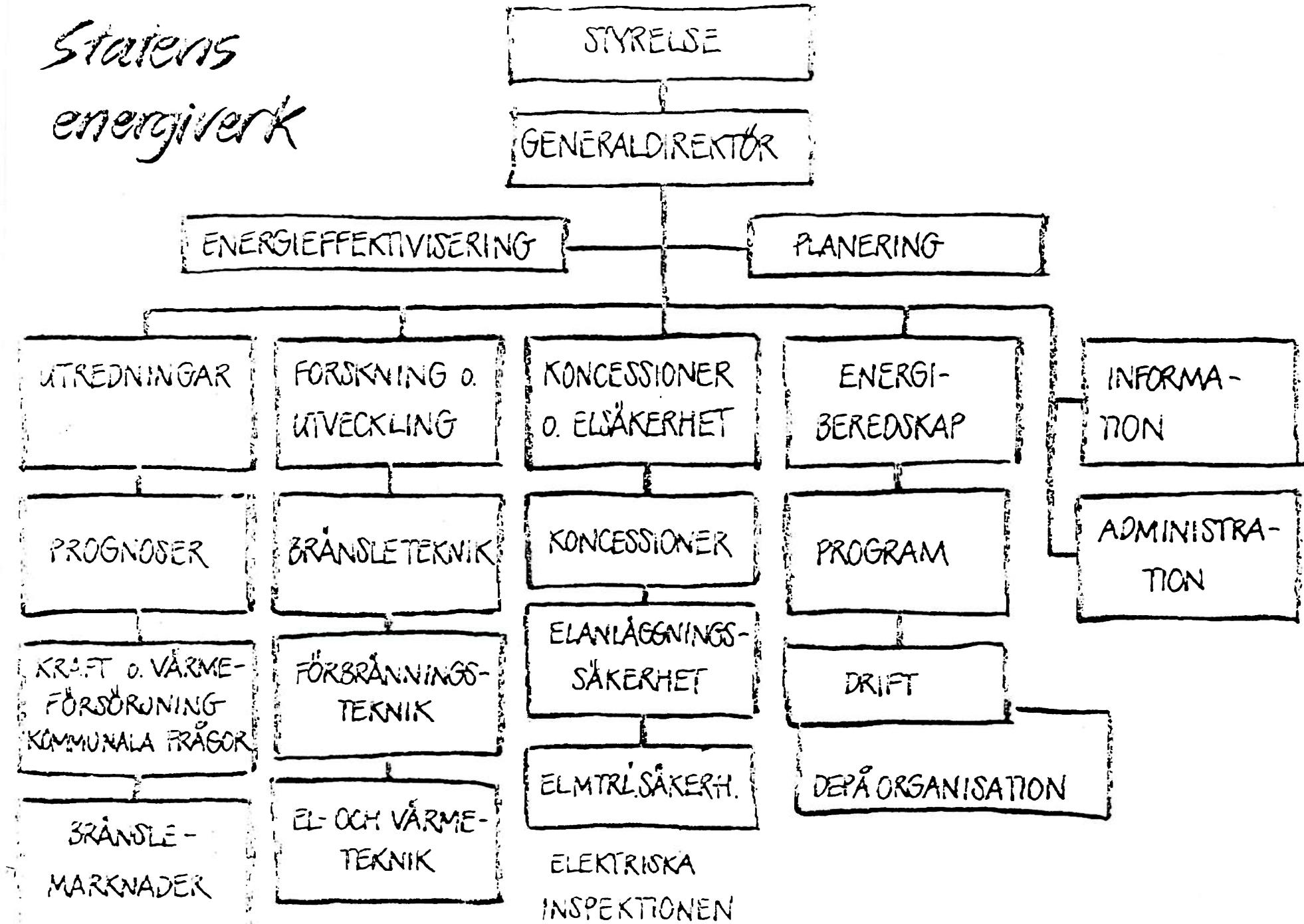
Energidirektoratet

Systemavdelingen
Avdeling for energidistribusjon
og energibruk
Avdeling for konsesjonsbehandling
Beredskapsavdelingen
Elsikkerhetsavdelingen

Svein Storstein Pedersen
Eivind Kindringstad
Johan K. Warloe
Birger Brandsæter
Alf Johansen

Statens energiverk

ENERGIFORVALTNINGENS ARBEIDSOMRÅDER

*3)

DANMARK

FINLAND

ISLAND

SVERIGE

NORGE

RESSURSER	kjernekraft		X		X	
	olje	X				X *1)
	gass	X				X *1)
	kull	X			X	
	vann		(X)	X	(X)	X
	fornybare	X	X	*2) X	X	X
SYSTEM	el	X	X	X	X	X
	gass	X	X		X	
	fjernvarme	X		X	X	X
ENERGI- BEREDSKAP	kraft		X		X	X
	olje	X	X		X	
	gass	X	X		X	
tariff						
	transport	Trafikk- ministeriet	Påvirker via konsesjoner FoU	Trafikk- ministeriet	Transport- rådet	Transport- rådet
	elsikkerhet		X		X	X
	fornybare energikilder F, P&D	X	X		X	X (P&D)

*1) Oljedirektoratet i Norge (Offshore)

*2) Island har geotermiske kilder

*3) Energistyrelsen i Danmark har eget kontor som fremmer internasjonale spørsmål

25.01.90
AGV/GMA

KONTAKTMØTE MELLOM ENERGIFORVALTNINGSINSTITUSJONER I NORDEN

Retningslinjer for møteopplegg og samarbeid

På det første kontaktmøtet som fant sted på Lysebu 17. og 18.01.90 var det enighet om følgende:

1. Utvidet kontakt mellom energiforvaltningsinstitusjonene i Norden er ønskelig. Det arbeid som har pågått innen deler av forvaltningen, eksempelvis ellsikkerhet og beredskap, forutsettes å fortsette som hittil.
2. Det tas sikte på ett møte pr. år,- ambulerende invitasjon mellom de nordiske land. Enkelt møteopplegg forutsettes. Møtet begrenses til to dager,- helst fra lunsj til lunsj slik at fravær fra arbeidssted kan begrenses til to dager for de fleste.
3. Møte holdes mellom topplederne i institusjonene. De kan ta med ytterligere en deltaker. Vertslandet forutsettes å kunne ta med avdelingsledere.
4. Tidspunkt for møte avtales god tid på forhånd og prioriteres høyt slik at fulltallig fremmøte er sikret.

5. Obligatoriske punkter på møtekartet er:

Orientering om interessante energispørsmål i de respektive land.

Behandling av spesielle tema.

6. På et møte utpekes ett eller et fåtall spesielle tema for samarbeide i tiden til neste kontaktmøte. Person utpekes til å lede dette arbeidet og fremlegge kort rapport til neste års møte. Den utpekt temaleder forutsettes å delta på dette møtet og fremlegge rapport. Kontaktmøtet avgjør så om samarbeid på dette temaområde skal avsluttes eller videreføres.
7. Vertslandet legger opp dagsordenen og leder kontaktmøtet.
8. Det kan være praktisk å utpeke personale fra vertslanet til å lede samarbeidet på eventuelle nye områder frem til neste års møte. Samarbeidet om et tema som går over flere år, følger ikke nødvendigvis dette mønster.
9. Kort referat utarbeides av vertslanet for samarbeidet mellom energiforvalningsinstitusjonene gjennom det år som gikk forut for møtet og drøftingene på kontaktmøtet.
10. Det årlige kontaktmøtet holdes helst i januar og ikke senere enn utløpet av februar.

— ooo —